

Ramsta skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Skola och skolbarnomsorg

Läsår: 2016/2017

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Skola och skolbarnomsorg

Ansvariga för planen

Rektor Lena Holmberg.

Vår vision

Vi ger alla elever möjlighet att utvecklas till kreativa, ansvarstagande och nyfikna världsmedborgare som visar respekt för alla människors lika värde.

Planen gäller från

2016-06-10

Planen gäller till

2017-06-10

Läsår

2016/2017

Elevernas delaktighet

Eleverna har deltagit i kartläggningen genom att bland annat uppmärksamma riskfaktorer. Det har skett genom att de har använt HUS-modellen för att identifiera trygga/otrygga platser och genom intervjuer.

Eleverna har också utvärderat tidigare Likabehandlingsplan.

Skolans trygghetsgrupp har också genomfört intervjuer med slumpmässigt utvalda elever från alla klasser.

Alla elever är kamratstödjare.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen finns tillgänglig på skolans hemsida. Vårdnadshavarna informeras via månadsbrev när planen finns på hemsidan.

Personalens delaktighet

Likabehandlingsplanen har setts över och utvärderats i arbetslagen.

Förankring av planen

Planen ska lyftas i personalgruppen vid den första arbetsplatsträffen för läsåret 16/17 samt tas upp på arbetslagsmöte och i ledningsgruppen. Eleverna får ta del av planen under vecka 39 då klasslärarna går igenom planen och förankrar planen på ett åldersadekvat sätt. Skolkurator ger förslag på övningar klasserna kan göra i samband med implementeringen. Planen kommer att finnas tillgänglig för vårdnadshavare på skolans hemsida.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen har utvärderats i klasserna, i arbetslagen och på personalens arbetsplatsträff.

På klassråden har värdegrundsarbetet varit en stående punkt. Sokratiska samtal har genomförts när det har funnits förutsättningar för att arbeta i mindre grupper. Alla klasser har arbetat med husmodellen och identifierat trygga och otrygga platser på skolan. Trygghetsgruppen har gjort intervjuer med slumpvis utvalda elever på skolan.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Elever och av skolan anställd personal.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Skolan har utökat personaltätheten på rasterna samt delat rasterna vilket resulterat i en lugnare skolgård med färre konflikter.

Fritids är nu uppdelat i två avdelningar vilket medfört att grupperna är mindre, verksamheten är mer åldersinriktade samt miljön är tryggare och lugnare.

En stor del av personalen på skolan har genomgått utbildningen PraLin med Diskrimineringsbyrån Uppsala under läsåret 2014/2015. Under utbildningen har vi fått en kunskaps- samt verktygsbas och vi har arbetat med kartläggning och främjande och förebyggande arbete. Ny personal delges värdegrundsarbetet genom den pärm som delges nyanställda samt att arbetslagen pratar om värdegrundsfrågor på sina möten.

Skolan har förändrat systemet med utvalda kamratstödjare till att alla elever är kamratstödjare. Detta har medfört att alla elever blir delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-06-10

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Eleverna ska utvärdera föregående plan tillsammans med sina klasslärare kontinuerligt.

Trygghetsgruppen träffar slumpvis utvalda elever 1 gång per termin.

Arbetslagen utvärderar arbetet vid elevhälsomötena kontinuerligt.

Eleverna och personalen gör nya kartläggningar för att se om förbättringar har skett eller om det behövs andra åtgärder. Klassläraren sammanställer resultatet och ger till Trygghetsgruppen som sedan ligger till grund för nästa läsårs plan.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Lena Holmberg

Främjande insatser

Namn

Klassråd

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla årskurser F-6 ska ha klassråd en gång i veckan för att arbeta med värdegrunden.

Insats

Utifrån elevgrupp och ålder sker en stigande utveckling gällande innehåll. Vi tar upp värdegrundsfrågor och arbetar med konflikthantering i grupp.

Ansvarig

Ansvarig pedagog

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Sokratiska samtal

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla klasser ska ha Sokratiska samtal minst en gång i månaden. Arbetslagen planerar in samtalen vid uppstarten av läsåret. Därefter utvärderas arbetet dels vid höstterminens slut och sedan vid vårterminens slut.

Insats

Vi använder Sokratiska samtal som ett arbetssätt för arbete med skolans värdegrund. Eleverna tränas i att analysera och själv ta ställning kring värdegrundsfrågor.

Ansvarig

Ansvarig pedagog

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Trygghetsgrupp

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna till trygghetsgruppen och dess funktion. Målet är att alla elever ska känna sig trygga. Arbetet utvärderas vid höstterminens och vårterminens slut.

Insats

Trygghetsgruppen består av representanter från skola och skolbarnomsorg och elevhälsa. Vid varje läsårsstart går trygghetsgruppen runt och presenterar sig i alla klasser och berättar vad deras uppdrag är. Elever kan ta kontakt med trygghetsgruppen, både personligen och via en brevlåda. Rektor delegerar uppdrag till trygghetsgruppen. De ansvarar för utredning och kontakt med elever och vårdnadshavare. Gruppen gör intervjuer med två slumpmässigt utvalda elever per klass en gång per termin. Intervjufrågorna är utformade för att kartlägga klimatet i respektive klass.

Detta läsår består trygghetsgruppen av:

Åsa Hartman
Ellinor Gustavsson
Frida Rönnbäck
Kerstin Jardhagen
Anders Gustafsson
Eva Grape
Ersson

Ansvarig

Rektor

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Rastvärdssystem

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga på rasterna.

Insats

Personaltätheten ute på rasterna har ökat (började VT-16). Personalen som är ute på rasterna har tydliga uppdrag för att främja lek och motverka kränkande behandlingar.

Ansvarig

Lena Holmberg

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Relationsfrämjande insatser mellan elever

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga oavsett ålder. Utvärderas vid höstterminens slut samt vid revidering av planen.

Insats

Skolan har ett faddersystem där yngre och äldre elever bland annat har lunch tillsammans i perioder under året.

Ramstadagen är en dag för alla elever på skolan att mötas.

Undervisning i skogen med två årskurser samtidigt.

Ansvarig

Ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Alla elever och all personal har deltagit i kartläggningen. Vi har använt oss av HUS-modellen, intervjuer, enkäter och observationer.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har genom HUS-modellen fått identifiera trygga/otrygga platser och därefter utvecklat sina tankegångar i intervjuer.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Rastvakter har gjort observationer. Trygghetsgruppen har genomfört intervjuer med slumpmässigt utvalda elever från alla klasser. Arbetslagen diskuterar elevhälsa varje vecka.

Resultat och analys

- Toaletterna nere i gamla skolan känns fortfarande som en otrygg plats. Elever skrämmer varandra, rycker i dörrar och filmar varandra med mobiler. Det känns fortfarande ofräscht och stökigt där nere. Lampan nere på toaletten släcks när man sitter på toaletten. Låsen på dörrarna är tröga, så det känns som att de ska fastna när man har låst dörren.
- Det är svårt att få matro i matsalen för att det är högljutt och stökigt. De äldre eleverna vill sitta med jämnåriga. De äldre eleverna upplever att det blir onödigt högljutt före och efter fem tysta minuter.
- Duscharna i omklädningsrummen upplevs som ofräscha, vilket leder till att somliga elever inte vill duscha efter idrotten. Problem med att elever kommer in för tidigt i omklädningsrummen, innan den tidigare klassen har blivit klar. Verbala påhopp förekommer i omklädningsrummen.
- Fortfarande kränkningar och ett hårt språk förekommer på fotbollsplanen. Däremot hörs faktiskt ringsignalen på fotbollsplanen.
- I kapprummet utanför musiksalen sker vissa verbala påhopp.
- I kapprummen uppstår lätt konflikter på grund av att det är trångt när man ska klä av och på sig. Ett grovt språk kan förekomma. Önskemål om att i gamla skolan få ta av sig skorna på övervåningen
- Eleverna känner inte till trygghetsgruppen och dess funktioner.

Yngre elever upplever att äldre elever är skrämmande och hotfulla.

Förebyggande åtgärder

Namn

Omklädningsrum och dusch vid idrotten

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Eleverna ska känna sig trygga och bekväma i omklädnings- och duschsituationen. Personal kommer att fortsätta observera duschsituationen. Vi kommer också att fråga eleverna på klassråd och i trygghetsgruppens intervjuer, om de anser att situationen blivit till det bättre.

Åtgärd

Vi kommer att arbeta för att en extra personal ska kunna finnas med i omklädningsrummen vid behov. Rutiner ska ses över och tydliggöras, tillsammans med eleverna, i anslutning till omklädningsrum. Personal och elever diskuterar vikten av att ha ett gemensamt ansvar för att hålla miljön fräsch. Årskurs 4-6 får ett schema för när de får gå in i omklädningsrummet för att inte gå in för tidigt och därmed störa andra klasser.

Motivera åtgärd

Flera elever har uttryckt att de känner sig otrygga i omklädningsrummen. Elever har också uttryckt att det förekommer verbala påhopp i omklädningsrummen. Elever upplever att duschrummen är ofräscha och vill därför inte duscha efter idrotten.

Ansvarig

Lärare i idrott och hälsa samt annan berörd personal

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Toaletter i gamla skolan

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla elever i gamla skolan ska känna sig trygga när de går på toaletten. Det aktuella arbetslaget utvärderar vid terminens slut. Om eventuella åtgärder inte är gjorda tills terminens slut så utvärderas det åter vid läsårets slut.

Åtgärd

Eleverna får gå två och två på toaletterna eller använda toaletterna vid matsalen på rasterna. Regelbundna diskussioner med elever om frågan ska föras, exempelvis på klassråd och vid behov.

Motivera åtgärd

Toaletterna i källaren i gamla skolan känns otrygga då ljuset slocknar, elever skrämmer varandra, filmar med mobiler, låsen är tröga och toaletterna är ofräscha.

Ansvarig

Arbetslaget 4-6

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Matsalen

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Det ska vara en acceptabel ljudnivå och lugn miljö i matsalen. Eleverna kommer att få utvärdera matsalssituationen tillsammans med sin klasslärare. Resultatet diskuteras i ledningsgruppen. Eventuella nya åtgärder aktualiseras därefter. Utvärderas slutligen vid revideringen av planen.

Åtgärd

Vi kommer periodvis åldersintegrera lunchtiderna. Fem tysta minuter under lunchen för att skapa lugn och matro. Schemalagt inställ i matsalen för att slippa långa köer och ge en lugnare miljö.

Motivera åtgärd

Elever har uppgett att det känns otryggt i matsalen då ljudnivån är hög och matsalen upplevs som smutsig. Detta gör att lunchen känns stressig och eleverna tappar matlusten.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Namn

Kapprummen

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Vi ska minska antalet knuffar och kommentarer och ljudnivån ska vara på en acceptabel nivå. Eleverna kommer att få utvärdera kapprumssituationen tillsammans med sin klasslärare. Resultatet diskuteras i ledningsgruppen. Eventuella nya åtgärder aktualiseras därefter. Utvärderas slutligen vid revideringen av planen.

Åtgärd

Klasserna samtalar kontinuerligt på klassråden om situationen i kapprummet. Ytterdörren på gamla skolan låses upp tidigare på morgonen så att elever har möjlighet att komma in olika tider från 08.40-08.45.

Motivera åtgärd

Kapprummen är trånga och det blir lätt knuffar, kommentarer och hög ljudnivå när många elever vistas där.

Ansvarig

Ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2017-06-10

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personal och föräldrar är uppmärksamma på kännetecknen som kan tyda på att en elev är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Personalen har genom utbildning fått en samsyn kring vad som menas med trakasserier och kränkande behandling och vad de som vuxna i skolan ska reagera på.

Personal har god uppsikt över eleverna under lektionsfri tid, till exempel genom rastvaktsschema som baserar sig på kunskap om vilka platser som eleverna upplever som otrygga.

Skolan undersöker regelbundet om det finns elever som är utsatta för trakasserier och kränkande behandling.

Alla elever har någon vuxen på skolan de med förtroende kan vända sig till om de eller någon annan blir utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Skolan engagerar sig i trakasserier och kränkande behandling som sker mellan eleverna utanför skolan, om det kommer till skolans kännedom, till exempel om det förekommer nätmobbing eller mobbing via sms.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Samtlig personal på skolan har ansvar för att ta emot och vidarebefordra information kring kränkande behandling och trakasserier till rektor. Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare huvudmannen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Vid misstanke om kränkning tas dessa omhand skyndsamt, dokumentation görs av ansvariga utredande pedagoger. Vårdnadshavare kontaktas enligt rutiner.

Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller dem som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan skolan objektivt bedöma situationen.

Om det visar sig att trakasserier eller kränkningar har förekommit måste skolan vidta åtgärder för att förhindra att de fortsätter. Åtgärderna som vidtas bör grundas på utredningen i det enskilda fallet och riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den eller dem som utövat trakasserier eller kränkningar. Det bör också övervägas om åtgärder behöver vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Vid misstanke om kränkning tas dessa omhand skyndsamt, dokumentation görs. Rektor eller någon med liknande ledningsfunktion bör utreda fallet. Vårdnadshavare kontaktas enligt rutiner.

Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller dem som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan skolan objektivt bedöma situationen.

Om det visar sig att trakasserier eller kränkningar har förekommit måste skolan vidta åtgärder för att förhindra att de fortsätter. Åtgärderna som vidtas bör grundas på utredningen i det enskilda fallet och riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den eller dem som utövat trakasserier eller kränkningarna. Det bör också övervägas om åtgärder behöver vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

Rutiner för uppföljning

Efter vidtagna åtgärder görs en uppföljning med berörda. Denna uppföljning beslutas av rektor.

Rutiner för dokumentation

Samtliga möten dokumenteras av ansvariga utredare.

Ansvarsförhållande

Samtlig personal ansvarar för att uppmärksamma tidiga tecken på trakasserier och kränkande behandling. De är sedan skyldiga att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]